

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

TRACTATUS II.
DE
SACRAMENTIS
IN COMMUNI,
AC

DE BAPTISMO
ET CONFIRMATIONE
IN PARTICULARI.

PRÆFATIO.

EXPLICATA Christi vitâ, & ex parte œconomiâ, sequitur adhuc explicanda non modica ejusdem œconomia pars, videlicet institutio & natura septem Sacramentorum, & Legis. Quæ sunt septem illæ columna, quas excidit Patris Sapientia Christi ad fundandam super illas Ecclesia suæ immobilem structuram. Eadem sunt uberrimæ fontes, per quos diuina gratia in nos derivatur, juxta illud Isaiaë 12. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris; sanctis nimirum Sacramentis, quæ sunt fontes Jesu, qui in Evangelio clamabat: Qui sitit, veniat ad me, & bibat, & per quæ omnis vera justitia vel incipit, vel coepta augetur, vel amissa reparatur, ut ait Trid. sess. 7. in Procemio. Hac denique sunt illa fortissima vincula, quibus Deus societatem novi populi colligauit. De quibus plurima sunt pertractanda, hoc præsertim tempore, quo vincula ista disrumpentes Sectarii recentiores, variis & invicem repugnantibus erroribus etiam dissecti, societatem populi Christiani multis in locis sedisimo schismate & hæresi dissolvere, ac tunicam inconsutilem Christi lacerare non cessant; id operante humani generis inimico, ut fontes illos salutare & pharmaca illa caelestia sanguine Christi quodammodo confecta Christianis eriperet. Quare hanc ipsam materiam

Tracta-

Tractatu non unico, ne nimium excreſcat, ſed pluribus explicabimus; & in praſenti quidem illa, qua tum Sacramenta omnia generice ſpectata, tum qua Sacramentis novae Legis in communi, vel ſaltem pluribus conveniunt, nec non ea, qua in ſpeciali pertinent ad Sacramentum Baptiſmi, quod eſt caterorum janua, & Sacramentum Confirmationis, quod eſt Baptiſmi velut complementum ſeu conſummatio.

DISPUTATIO PRIMA.

De Definitione Sacramenti, & Differentia Sacramentorum.

QUESTIO I.

De Nomine Sacramenti.

1. Sacramentum à ſacro derivatum.

Antiquius apud profanos Scriptores ſumebatur pro certo pignore à litigantibus depoſito.

In iure ſumitur inter proſtantium.

In ſcriptura frequenter pro ſacro occulto, Graeco myſterio.

Interdum etiam pro ſecreto ſacro.

NOMEN Sacramenti à ſacro derivatum juxta diverſas ad rem ſacram habitudines diverſas ſortitur ſignificationes. Nam primò antiquitus, teſte Varone l. 4. De Lingua Latina prope finem, ſumebatur pro pignore ſeu pecunià à litigantibus deponi ſolita apud Gentilium pontifices, eà conditione, ut pecunia illius qui cauſa cederet, divino cultui ſeu ærario cederet, in poenam injuſtæ litigationis, victor verò luam reciperet.

Secundò etiam jùramenta, eò quòd fiant per res ſacras, vel ipſa tamquam ſacra inviolabiliter ſervari debeant, dicuntur ſacramenta. Qui nominis uſus etiam in Jure invaluit, ut patet ex L. Sacramenta puberum C. Si ad verſus venditionem, & Can. Si publicis, & Can. Qui Sacramento 22. q. 4. Similiter Tertullianus lib. ad Martyres c. 3. ſponſionem factam in baptiſmo vocat ſacramentum.

Tertiò frequenter in ſcriptura uſurpatur pro re occulta, ut ſacramentum ſit quaſi ſacrum ſecretum, quòd Græcè dicitur myſterium, ut Sap. 2. Neſcierunt ſacramenta Dei. Ad Ephes. 1. Ut notum faceret ſacramentum voluntatis. & alibi. Quibus locis in Græco correſpondet vox myſterium: quæ etiam à latino Interprete ſubinde eſt retenta, ut Matth. 13. 1. ad Cor. 13. & alibi. Et utraq; vox eſt poſita ad Ephes. 3. ubi ait Apoſtolus: Notum mihi factum eſt ſacramentum..... prout poteſtis legentes intelligere prudentiam meam in myſterio. Subinde tamen vox ſacramentum vel myſterium ſumitur pro ſecreto, etſi non ſacro, ut pro occulta quadam & notabili malitià, 2. ad Theſſal. 2. Myſterium jam operatur iniquitatis. Apoc. 17. Sacramentum mulieris eſt beſtia. Vel per quamdam analogiam pro ſecretis Regum & amicorum; ut Tobia 12. Sacramentum regis abſcondere bonum eſt. Et Proverb. 20. Et qui re-

velat myſteria &c.

Hinc ulterius factum eſt, ut non tantum res ſacræ & ſecretæ, ſed etiam illarum ſigna ſubinde à ſcriptura & Patribus dicantur ſacramenta. Sic ad Ephes. 5. conjugium dicitur ſacramentum magnum, eò quòd ſignificaret conjunctionem Chriſti cum Eccleſia. Et eodem ſenſu Apoc. 1. agitur de ſacramento ſeptem ſtellarum. Patres vide apud Suarez in præſatione. Inter quos Auguſtinus l. 4. de Symbolo ad Catechumenos, nomine Sacramenti appellat exorcifmos, inſufflationes & reliquas ceremonias, quas nos Sacramentalia appellamus.

Ex dictis patet, quàm falſo Lutherus l. de Vnde reſol. Cap. 17. Babylonica c. de matrimonio ſcripſerit: Non habet univerſa ſcriptura ſancta hoc nomen, Sacramentum, in ea ſignificatione, quæ noſter uſus, ſed in contrarià. Vbiq; enim ſignificat, non ſignum rei ſacræ, ſed rem ſacram, ſecretam & abſtigm. Quamvis idem poſtea in aliis libris nomen Sacramenti in hac ſignificatione mordicus defendat contra Carolſtadium & Zwinglium.

Denique communi uſu Eccleſiæ, Patrum & omnium poſteriorum Doctorum, nomen Sacramenti ſpecialiter accommodatum eſt ad illa ſigna ſacra, quæ ſimul ſunt ſacramentum ſeu ſanctificantià, ſive ad ſigna rei ſacræ quæ ſanctificantis. Et hoc modo Baptiſmum & Confirmationem ſacramenta vocat Cyprianus l. 2. Epiſt. 1. quæ eſt ad Stephanum dicens: Tunc enim demum planè (aliàs plene) ſanctificari & eſſe filii Dei poſſunt, ſi ſacramento utroque nſcantur. Vide eundem l. 2. Ep. 3. ad Cecilium, ubi de Sacramento Euchariftiæ. Et l. 4. Ep. 7. ad Magnum, ubi de Baptiſmi ſacramento ſalutari eſt ſermo. Similiter Eccleſiæ Sacramenta hoc nomine appellat Tertullianus, Laſtantius, Hilarius, Hieronymus, Auguſtinus, quos citat Bellarm. l. 1. de Sacram. c. 7. Proinde non novum, ſed vetuſtiſſimum eſt in Eccleſia Dei nomen Sacramenti in ſenſu præſato; adeò ut in Latina Eccleſia omnes linguæ

3. Interdum etiam pro ſigno rei ſacræ & ſecretæ.

litur calumnia Lutheri.

4. Communis Patrum & Eccleſiæ uſus ſumitur pro ſigno rei ſacræ ſanctificantis.